

Лекція 4. Процесуальні рішення слідчого, прокурора та закінчення досудового розслідування

4.1. Процесуальні рішення слідчого та прокурора

4.2. Повідомлення про підозру як процесуальний документ

4.3. Закінчення досудового розслідування та відповідні процесуальні документи

4.1. Процесуальні рішення слідчого та прокурора

Процесуальні рішення слідчого та прокурора є невід'ємною складовою досудового розслідування, оскільки саме через них визначається напрямок кримінального провадження, приймаються ключові рішення та оформлюються результати процесуальної діяльності. Такі рішення мають юридичні наслідки, впливають на права та обов'язки учасників процесу і підлягають обов'язковому документальному оформленню.

Основною формою процесуальних рішень слідчого та прокурора є **постанова**. Постанова являє собою письмовий документ, у якому викладається рішення щодо конкретного питання у кримінальному провадженні. Вона повинна бути законною, обґрунтованою та вмотивованою, а також містити всі необхідні реквізити, передбачені кримінальним процесуальним законодавством.

Наприклад, розглянемо реальні постанови прокурора в реальних кримінальних провадженнях. Оскільки дані кримінальні провадження відбувались в реальності, в них фігурували реальні обвинувачені, в такому разі деякі особисті дані кримінальних проваджень є зашифрованими, з метою дотримання Правил адвокатської етики.

Розглянемо як приклад постанову прокурора про залучення захисника.

Постанова про залучення захисника є процесуальним рішенням слідчого або прокурора, яке приймається з метою забезпечення права підозрюваного на захист. Такий документ оформлюється у випадках, коли участь захисника є обов'язковою або коли захисник залучається за призначенням через систему безоплатної правничої допомоги.

Нижче наведений зразок такого процесуального документа в реальній кримінальній справі. У наведеному зразку документ має типову структуру процесуального рішення у формі постанови. У верхній частині зазначено орган, який її прийняв, зокрема підрозділ Національної поліції, що відповідає вимогам щодо ідентифікації суб'єкта прийняття рішення. Також зазначається назва

документа — постанова, і конкретизується її предмет — про залучення захисника.

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГУНП В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ**

районне відділення поліції, **відділу поліції**
69089, м. Запоріжжя, вул. Героїв Сталінського, 100 (fax)

**ПОСТАНОВА
про залучення захисника**

м. Запоріжжя

26.04.20 року

Слідчий СВ [redacted] РВП [redacted] ВП ГУНП в Запорізькій області старший лейтенант поліції [redacted] розглянувши матеріали кримінального провадження № [redacted], відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 26 квітня 20 року,-

ВСТАНОВИВ:

У провадженні СВ [redacted] РВП [redacted] ВП ГУНП України в Запорізькій області перебувають матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № [redacted] внесені до ЄРДР від 26.04.20 року

Під час досудового розслідування підозрюваному [redacted] відповідно до доручення про надання безоплатної вторинної допомоги від [redacted] № [redacted], призначено адвоката [redacted], який діє на підставі свідоцтва про право на зайняття адвокатської діяльністю № [redacted] від [redacted] року.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 42, 47, 50, 110 КПК України, —

ПОСТАНОВИВ:

1. Залучити до кримінального провадження № [redacted] у якості захисника підозрюваного [redacted], адвоката [redacted]
2. Копію даної постанови направити процесуальному керівникові прокуратури [redacted] відділу Запорізької місцевої прокуратури № [redacted]

Слідчий СВ [redacted] РВП ДВП
ГУНП в Запорізькій області
старший лейтенант поліції

У вступній частині вказано місце та дату складання документа, а також посаду, звання та прізвище слідчого. Додатково зазначається номер кримінального провадження та факт внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Це дозволяє чітко визначити, у межах якого провадження приймається рішення.

У мотивувальній частині, яка починається словом «ВСТАНОВИВ», викладаються обставини, що обґрунтовують необхідність залучення захисника. Зокрема, зазначено, що підозрюваному було призначено адвоката відповідно до доручення центру безоплатної вторинної правничої допомоги. Також наведено дані про адвоката та підстави його участі у провадженні.

Важливим елементом є посилання на норми кримінального процесуального законодавства, які регулюють право на захист та порядок залучення захисника. У документі зазначені відповідні статті КПК України, що підтверджує законність прийнятого рішення та його правове обґрунтування.

Резолютивна частина починається словом «ПОСТАНОВИВ» і містить конкретне рішення. У цьому випадку визначено залучення адвоката як захисника у кримінальному провадженні. Також передбачено направлення копії постанови процесуальному керівнику, що відповідає вимогам щодо інформування учасників провадження.

Звертає на себе увагу чіткість формулювання резолютивної частини. У ній відсутні оціночні судження або двозначні формулювання, а рішення викладено однозначно та зрозуміло. Це є необхідною умовою для правильного виконання документа. У завершальній частині документа зазначено посаду, звання та підпис слідчого. Підпис підтверджує автентичність документа та його офіційний характер. Відсутність підпису або інших обов'язкових реквізитів може поставити під сумнів юридичну силу постанови.

Такий документ має важливе значення для забезпечення права особи на захист. Його належне оформлення гарантує участь адвоката у кримінальному провадженні, що є однією з ключових процесуальних гарантій. У разі порушення порядку залучення захисника подальші процесуальні дії можуть бути визнані такими, що здійснені з порушенням права на захист.

Для повноти картини, ми також розглянемо приклад доручення слідчого на проведення слідчих (розшукових) дій. Цей документ також є офіційним документом із матеріалів реального кримінального провадження, тому у ньому дотримано принципів конфіденційності, але зі збереженням загальної структури документа.

Начальнику [REDACTED] РВП
[REDACTED] ВП ГУНП
в Запорізькій області
підполковнику поліції
[REDACTED]

ДОРУЧЕННЯ
про проведення слідчих (розшукових) дій
у порядку ст. 40 КПК України

У провадженні слідчого відділення [REDACTED] РВП Дніпровського ВП ГУНП в Запорізькій області перебувають матеріали кримінального провадження за № [REDACTED] від 26.04.20 [REDACTED] року за ознаками складу злочину передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що [REDACTED] близько 12 год. 30 хв., двоє невстановлених осіб, маючи умисел на вчинення нападу з метою заволодіння чужим майном, з погрозою застосування насильства, небезпечним для життя особи, яка зазнала нападу, через незачинену хвіртку, проникли на територію домоволодіння № [REDACTED] по вул. [REDACTED], с. [REDACTED], [REDACTED] району, та з погрозою застосування предмету схожого на сокиру, вчинили розбійний напад відносно [REDACTED], [REDACTED] р.н.

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 40, 41, 93, 110 КПК України.

ПРОШУ:

1. Доручити оперативним працівникам [REDACTED] РВП [REDACTED] ВП ГУНП в Запорізькій області на проведення наступних слідчо-розшукових дій.
 - встановити та допитати в якості свідків осіб, яким відомі обставини вчинення даного кримінального правопорушення;
 - встановити особу, яка вчинила даний злочин;
 - перевірити на причетність осіб, які раніше скоювали подібні злочини;
 - встановити та опитати особу, яка вчинила дане кримінальне правопорушення;
2. Виконане доручення направити до СВ [REDACTED] РВП в строк до 28.04.20 [REDACTED] року.

Слідчий СВ [REDACTED] РВП [REDACTED] ВП
ГУНП в Запорізькій області
старший лейтенант поліції
26.04.20 [REDACTED]

Доручення про проведення слідчих (розшукових) дій є процесуальним документом, за допомогою якого слідчий або прокурор надає вказівки оперативним підрозділам щодо виконання конкретних процесуальних або розшукових заходів у межах кримінального провадження. Такий документ

забезпечує взаємодію між слідчим і оперативними працівниками та спрямований на ефективне збирання доказів.

У документі зазначається адресат, якому надається доручення, що дозволяє чітко визначити виконавця. Це може бути керівник відповідного підрозділу поліції або інший уповноважений орган. Наявність конкретного адресата забезпечує персоніфікацію відповідальності за виконання доручення.

У вступній частині викладаються відомості про кримінальне провадження, зокрема його номер, дата внесення до ЄРДР, а також правова кваліфікація кримінального правопорушення. Це дозволяє встановити зв'язок між дорученням і конкретною справою.

У змісті документа викладено фактичні обставини кримінального правопорушення, які стали підставою для надання доручення. Такий опис дозволяє виконавцю зрозуміти суть події та орієнтуватися у завданнях, які необхідно виконати.

У резолютивній частині сформульовано конкретні завдання для оперативних працівників. Вони подаються у вигляді переліку дій, які необхідно виконати, зокрема встановлення свідків, перевірка причетних осіб, проведення опитування. Чіткість формулювань забезпечує можливість правильного та повного виконання доручення.

Документ містить посилання на норми кримінального процесуального законодавства, що підтверджує його правову основу. Це свідчить про законність дій слідчого та відповідність документа вимогам КПК України. Важливим елементом є встановлення строку виконання доручення. Це дозволяє контролювати своєчасність виконання завдань і забезпечує оперативність досудового розслідування.

У завершальній частині зазначено посаду, звання та підпис слідчого, що підтверджує офіційний характер документа. Наявність підпису є обов'язковою умовою його чинності.

Надалі ми розглянемо ще два важливих процесуальних документи, а саме постанови про визначення групи слідчих та групи прокурорів. Нижче наведені вказані документи.

Постанова про призначення групи прокурорів. Документ оформлює визначення групи процесуальних керівників у конкретному кримінальному провадженні. У вступній частині зазначено орган прокуратури, посадову особу та реквізити провадження, що дозволяє ідентифікувати справу. У мотивувальній частині викладено підстави необхідності призначення групи,

зокрема забезпечення повного та неупередженого розслідування. Резолютивна частина містить перелік прокурорів, визначення старшого групи та вказівку щодо направлення копії постанови. Документ має організаційний характер і визначає розподіл повноважень у межах процесуального керівництва.

Прокуратура України
ПРОКУРАТУРА ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗАПОРІЗЬКА МІСЦЕВА ПРОКУРАТУРА №

вул. м. Запоріжжя, 69035 факс: (061)

ПОСТАНОВА
про призначення групи прокурорів

м. Запоріжжя

26.04.20

Заступник керівника Запорізької місцевої прокуратури № , розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань № від 26.04.20, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України, -

ВСТАНОВИВ:

У провадженні РВП ДВП ГУНП в Запорізькій області перебувають матеріали кримінального провадження № від 26.04.20, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України.

З метою повного, всебічного і неупередженого розслідування кримінального провадження та прийняття законних рішень у передбачені кримінальним процесуальним законодавством строки, керуючись ст.36, ст. 37, ст. 110 КПК України, -

ПОСТАНОВИВ:

Призначити групу процесуальних керівників у кримінальному провадженні № від 26.04.20, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України, у складі прокурорів відділу місцевої прокуратури № ,

1. Старшим групи призначити прокурора відділу місцевої прокуратури №
2. Копію постанови направити до РВП ДВП ГУНП в Запорізькій області.

Заступник керівника
місцевої прокуратури

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
РАЙОННЕ ВІДДІЛЕННЯ ПОЛІЦІЇ ДНІПРОВСЬКОГО ВІДДІЛУ
ПОЛІЦІЇ

69089, м. Запоріжжя, вул. [REDACTED]

т. 8-061-

(fax)

ПОСТАНОВА
про створення слідчої групи

м. Запоріжжя

«26» квітня 20 [REDACTED] року

Т.в.о начальника СВ [REDACTED] РВП ДВП ГУНП в Запорізькій області капітан поліції [REDACTED] розглянувши матеріали досудового розслідування № [REDACTED], внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 26.04.20 [REDACTED] року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Досудовим розслідуванням встановлено, заволодіння чужим майном, з погрозою застосування насильства, небезпечним для життя особи, яка зазнала нападу, через незачинену хвіртку, проникли на територію домоволодіння № [REDACTED] по вул. [REDACTED], с. [REDACTED], [REDACTED] району, та з погрозою застосування предмету схожого на сокиру, вчинили розбійний напад відносно [REDACTED], [REDACTED] р.н.

Беручі до уваги, що по кримінальному провадженню необхідно виконати великий обсяг слідчих дій, з метою всебічно, повного і неупередженого дослідження всіх обставин скоєного кримінального правопорушення, керуючись ст.ст. 39, 110 КПК України,-

ПОСТАНОВИВ:

- Створити для розслідування кримінального правопорушення, № [REDACTED], внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 26.04.20 [REDACTED] року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України, групу у складі:
 - старший лейтенант поліції [REDACTED] (старший групи).
 - капітан поліції [REDACTED]
 - капітан поліції [REDACTED]
 - капітан поліції [REDACTED]
 - лейтенант поліції [REDACTED]
 - майора поліції [REDACTED]
 - майор поліції [REDACTED]
 - майор поліції [REDACTED]
 - старший лейтенант поліції [REDACTED]
- Копію постанови направити прокурору.

Т.в.о начальника СВ [REDACTED] РВП ДВП
ГУНП в Запорізькій області
капітан поліції

Постанова про створення слідчої групи. Документ спрямований на організацію досудового розслідування шляхом формування групи слідчих. У вступній частині зазначено орган досудового розслідування, посадову особу та

дані кримінального провадження. У мотивувальній частині обґрунтовується необхідність створення групи у зв'язку з обсягом слідчих дій та складністю провадження. У резолютивній частині визначено склад слідчої групи із зазначенням старшого групи, а також передбачено направлення копії постанови прокурору. Документ забезпечує координацію роботи слідчих та ефективність розслідування.

Слідчий приймає процесуальні рішення у межах своєї компетенції під час здійснення досудового розслідування. Це можуть бути постанови про визнання особи потерпілим, про призначення експертизи, про зупинення або закриття кримінального провадження, а також інші рішення, пов'язані з проведенням слідчих дій. Кожне таке рішення повинно бути оформлене належним чином і містити чітке обґрунтування.

Прокурор, у свою чергу, здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням і має **ширші повноваження**. Він може скасовувати незаконні або необґрунтовані постанови слідчого, давати письмові вказівки, самостійно приймати рішення у провадженні, а також затверджувати **обвинувальний акт**. Процесуальні рішення прокурора також оформлюються у вигляді постанов або інших передбачених законом документів.

У практиці важливе значення має чітке розмежування повноважень між слідчим і прокурором. Наприклад, слідчий може прийняти рішення про призначення експертизи, але у певних випадках таке рішення потребує погодження прокурора. Недотримання цієї вимоги може призвести до визнання результатів експертизи недопустимими як доказу (про що прямо вказано в КПК України, тому потрібно бути обережними із цими питаннями, завжди перевіряти – чи потребує рішення погодження, чи може бути прийнято самостійно слідчим).

Особливу увагу слід приділяти змісту процесуальних рішень. У постанові повинні бути викладені фактичні обставини справи, наведені докази, які їх підтверджують, а також зазначені норми права, на підставі яких приймається рішення. Відсутність хоча б одного з цих елементів може поставити під сумнів законність документа.

Важливим елементом процесуальних рішень є їх своєчасність. Прийняття рішення **із порушенням строків** може негативно вплинути на ефективність розслідування. Наприклад, затримка з прийняттям рішення про повідомлення особі про підозру може призвести до втрати доказів або ускладнення подальшого провадження.

Окремо слід зазначити, що процесуальні рішення можуть бути оскаржені. Учасники кримінального провадження мають право подати скаргу на рішення, дії або бездіяльність слідчого чи прокурора. У зв'язку з цим важливо, щоб кожне рішення було складене таким чином, щоб витримати перевірку на законність і обґрунтованість.

4.2. Повідомлення про підозру як процесуальний документ

Повідомлення про підозру є одним із ключових процесуальних документів у кримінальному провадженні, оскільки саме з цього моменту особа набуває статусу підозрюваного. Це рішення має істотні правові наслідки, адже змінюється процесуальне становище особи, розширюється обсяг її прав та обов'язків, а також відкривається можливість застосування запобіжних заходів.

Повідомлення про підозру оформлюється у письмовій формі та вручається особі у встановленому законом порядку. У документі повинні бути зазначені анкетні дані особи, суть підозри, правова кваліфікація кримінального правопорушення, а також короткий виклад фактичних обставин, які дають підстави вважати, що саме ця особа причетна до вчинення правопорушення.

Особливістю цього документа є те, що він повинен містити достатній рівень конкретизації. Необхідно чітко зазначити, які саме дії інкримінуються особі, коли і за яких обставин вони були вчинені. Наприклад, формулювання «особа вчинила крадіжку» є недостатнім. Натомість слід зазначити місце, час, спосіб вчинення діяння та інші істотні обставини.

Повідомлення про підозру повинно ґрунтуватися на зібраних доказах. Це означає, що до моменту його вручення у матеріалах провадження мають бути достатні відомості, які підтверджують причетність особи до кримінального правопорушення. Якщо таких доказів недостатньо, повідомлення про підозру може бути визнане передчасним.

У практиці виникають ситуації, коли повідомлення про підозру складається поспіхом, без належного аналізу доказів. У подальшому це може призвести до скасування підозри або зміни її змісту. Наприклад, якщо у документі неправильно визначено кваліфікацію правопорушення, це потребує внесення змін, що ускладнює процес доказування.

Важливим елементом є порядок вручення повідомлення про підозру. Документ повинен бути вручений особисто під підпис або іншим передбаченим законом способом. Факт вручення має бути належним чином зафіксований,

оскільки саме з цього моменту обчислюються процесуальні строки та виникають права підозрюваного.

Наприклад, якщо особа відмовляється отримувати повідомлення про підозру, це повинно бути зафіксовано у відповідному акті або протоколі. В іншому випадку можуть виникнути сумніви щодо того, чи була особа належним чином повідомлена про підозру.

З моменту вручення повідомлення про підозру особа отримує право на захист, у тому числі **право на адвоката**, право знати суть підозри, право подавати докази та клопотання. Тому важливо, щоб зміст документа був зрозумілим і не допускав двозначного тлумачення.

У процесі досудового розслідування повідомлення про підозру може бути змінене або доповнене. Це відбувається у випадку встановлення нових обставин або отримання додаткових доказів. У такому разі складається нове повідомлення, яке також повинно відповідати всім вимогам закону.

Розглянемо із вами приклад реального повідомлення про підозру у кримінальному провадженні за ч.1 ст.115 КК України «Умисне вбивство». У нижченаведеному зразку процесуальний документ складено саме щодо цього кримінального правопорушення.

У вступній частині зазначено дату, місце складання документа, посаду та дані слідчого, а також реквізити кримінального провадження і правову кваліфікацію діяння. Також зафіксовано наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру із посиланням на відповідні норми КПК України.

У блоці «ПОВІДОМИВ» наведені анкетні дані підозрюваного, що дозволяє однозначно ідентифікувати особу. Далі викладено суть підозри із зазначенням статті Кримінального кодексу України та коротким формулюванням діяння.

Опис фактичних обставин містить конкретизацію події: час, місце, спосіб вчинення діяння, характер дій підозрюваного та наслідки. Зазначено використання ножа, локалізацію поранення, а також причинно-наслідковий зв'язок між діями та настанням смерті потерпілого. Такий рівень деталізації є необхідним для розуміння суті підозри.

У завершенні викладено юридичну кваліфікацію дій підозрюваного з узагальненням встановлених обставин. Формулювання відповідає диспозиції статті КК України та узгоджується з фактичним описом події. Окремим блоком наведено перелік процесуальних прав підозрюваного відповідно до ст. 42 КПК

України. Це забезпечує інформування особи про її процесуальні можливості, зокрема право на захист, подання доказів, оскарження рішень та інші гарантії.

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Запоріжжя

18 жовтня 20 року

Слідчий слідчого відділення відділення поліції Дніпровського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області майор поліції , розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № від за ознаками кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України та, встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст.ст. 42, 276, 277, 278 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

, р.н.,
уродженцю м. Дніпропетровської області, українцю, громадянину України, який має середню освіту, не одруженому, неповнолітніх дітей на утриманні не має, не працевлаштованому, зареєстрованому за адресою: м. Запоріжжя, вул. , буд. кв. , фактично проживаючому за адресою: м. Запоріжжя, вул. , буд. кв. , раніше не судимому,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення (злочину), передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України, а саме – умисне вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині.

Досудовим розслідуванням встановлено, що 17 жовтня 20 року в період часу з 20 год. 00 хв. до 20 год. 30 хв. , перебуваючи в квартирі № , будинку № по вул. в місті Запоріжжі, під час раптово виниклої сварки, діючи умисно, з метою протиправного заподіяння смерті , р.н., завдав останньому 1 удар ножем в надключичну область з права, чим спричинив одиночне проникаюче сліпе колото-різане поранення грудної клітини з ушкодженням крупних кровоносних судин грудної клітини, що викликало масивну крововтрату, що має ознаки тяжких тілесних ушкоджень,

небезпечних для життя потерпілого в момент заподіяння, внаслідок чого настала смерть потерпілого.

Таким чином, умисні дії [REDACTED], кваліфікуються за ч. 1 ст. 115 КК України, а саме умисне вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині.

Слідчий СВ [REDACTED] ВП
ДВП ГУНП в Запорізькій області
майор поліції [REDACTED]

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор Запорізької місцевої прокуратури № [REDACTED]
Запорізької області [REDACTED]

«18» жовтня 20 [REDACTED] року

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42 КПК):

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при

проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятку про процесуальні права і обов'язки отримав, права підозрюваного мені оголошені, роз'яснені та зрозумілі.

Підозрюваний _____ (_____)

«18» год. «40» хвилин «18» жовтня 20____ року

Захисник _____ (_____)

Повідомлення про підозру вручив:

Слідчий СВ _____ ВП
ДВП ГУНП в Запорізькій області
майор поліції _____

Таким чином, повідомлення про підозру є важливим процесуальним документом, який визначає подальший хід кримінального провадження. Його

правильне складання та вручення забезпечує реалізацію прав підозрюваного та створює основу для подальшого розслідування.

4.3. Закінчення досудового розслідування та відповідні процесуальні документи

Закінчення досудового розслідування є завершальним етапом діяльності слідчого та прокурора, на якому підбиваються підсумки зібраних доказів і приймається остаточне рішення щодо подальшої долі кримінального провадження. На цьому етапі особливого значення набуває правильне документальне оформлення результатів розслідування, оскільки саме ці документи визначають, чи буде справа передана до суду, чи провадження буде закрито.

Основними процесуальними документами, які складаються на цьому етапі, є **обвинувальний акт**, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, а також постанова про закриття кримінального провадження. Кожен із цих документів має свою правову природу та використовується залежно від результатів розслідування.

Обвинувальний акт є ключовим документом, який завершує досудове розслідування у випадку, якщо зібрані докази підтверджують вчинення особою кримінального правопорушення. У цьому документі викладається формулювання обвинувачення, зазначаються обставини кримінального правопорушення, правова кваліфікація діяння, а також перелік доказів, на які посилається сторона обвинувачення.

Особливістю обвинувального акта є його структурованість і чіткість викладення. У ньому повинні бути зазначені анкетні дані обвинуваченого, опис фактичних обставин, форма вини, мотиви та інші істотні елементи. Наприклад, у справі про шахрайство необхідно описати спосіб заволодіння майном, обсяг завданої шкоди та роль кожного учасника.

У практиці виникають ситуації, коли обвинувальний акт складається формально, без належного узагальнення доказів. Це може призвести до повернення обвинувального акта прокурору або навіть до виправдального вироку. Якщо у документі відсутній логічний зв'язок між обставинами та доказами, суд не зможе належним чином оцінити позицію сторони обвинувачення.

Клопотання про застосування **примусових заходів медичного або виховного характеру** складається у випадках, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у звичайному порядку. Наприклад, це може бути ситуація, коли особа вчинила суспільно небезпечне діяння **у стані неосудності**. У такому документі необхідно обґрунтувати необхідність застосування відповідного заходу та навести медичні або інші підтверджуючі дані.

Постанова про **закриття кримінального провадження** приймається у випадках, коли відсутні підстави для подальшого розслідування або притягнення особи до відповідальності. Це може бути пов'язано з відсутністю складу кримінального правопорушення, недоведеністю вини особи або іншими підставами, передбаченими законом. Такий документ повинен містити чітке обґрунтування причин закриття провадження.

Наприклад, якщо у справі про тілесні ушкодження встановлено, що вони були завдані у стані необхідної оборони, провадження підлягає закриттю. У постанові необхідно детально викласти обставини, які підтверджують наявність підстав для такого рішення, а також послатися на відповідні норми закону.

Важливим етапом завершення розслідування є **відкриття матеріалів стороні захисту**. Це означає, що підозрюваний та його захисник мають право ознайомитися з усіма матеріалами справи. Факт відкриття матеріалів також фіксується відповідними документами. Недотримання цієї процедури може призвести до порушення права на захист.

У практиці трапляються випадки, коли стороні захисту не надається повний доступ до матеріалів або створюються перешкоди для ознайомлення. У подальшому це може стати підставою для визнання доказів недопустимими або повернення обвинувального акта.

Ще однією поширеною помилкою є невідповідність між змістом обвинувального акта та матеріалами кримінального провадження. Наприклад, у документі можуть бути зазначені обставини, які не підтверджуються доказами. Це створює суперечності **та ускладнює доведення вини у суді**.

Розглянемо приклад реального обвинувального акта в кримінальному провадженні.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Прокурор

окружної прокуратури
м. Запоріжжя

15 липня 20 року м. Запоріжжя

ОБВИНУВАЛЬНИЙ АКТ

у кримінальному провадженні № від 05.07.20 за
ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 185 КК України відносно.

15 липня 20 року слідчим СВ відділу поліції № Запорізького районного управління поліції ГУНП в Запорізькій області лейтенантом поліції, за погодженням з прокурором окружної прокуратури м. Запоріжжя, який здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні,

року народження, уродженці м. Запоріжжя, українка, громадянці України, маючій середню освіту, офіційно не працевлаштованій, незаміжній, на утриманні неповнолітніх дітей не маючій, яка зареєстрована за адресою: м. Запоріжжя,

та фактично мешкає за адресою: м. Запоріжжя, раніше судимої:

- 24.11.20 до Жовтневого районного суду м. Запоріжжя направлено обвинувальний акт за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України;
- 30.11.20 до Жовтневого районного суду м. Запоріжжя направлено обвинувальний акт за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України;
- 24.12.20 року до Хортицького районного суду м. Запоріжжя направлено обвинувальний акт за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України;
- 28.12.20 до Хортицького районного суду м. Запоріжжя направлено обвинувальний акт за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України;
- 05.02.20 Ленінський районним судом м. Запоріжжя, за ч. 1 ст. 309 КК України до покарання у вигляді обмеження волі строком 1 рік. На підставі ст. 75 КК України звільнена від відбування призначеного судом покарання та встановлення іспитового строку 1 рік;
- 09.02.20 Хортицьким районним судом м. Запоріжжя, за ч. 1 ст. 185, ч. 2 ст. 185, ч. 2 ст. 190 КК

України до покарання у вигляді позбавлення волі строком 3 роки. На підставі ст. 75 КК України звільнена від відбування призначеного судом покарання та встановлення іспитового строку 2 роки;
- 17.05.20 до районного суду скеровано обвинувальний акт відносно , за ч. 2 ст. 185 КК України,

повідомлено про зміну раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінальних правопорушень, (злочинів) передбачених:
- **ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України, а саме: закінчений замах на таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинене повторно;**
- **ч. 2 ст. 185 КК України, а саме: таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинене повторно.**

Досудовим розслідування встановлено, 05.07.20 приблизно о 11:30 , знаходячись в приміщенні магазину "ЕВА-112", розташованого за адресою: м. Запоріжжя, , шляхом вільного доступу, діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала з полиці магазину майно, що належить ТОВ «РУШ», а саме парфумовану чоловічу воду "Версаче О Фреш", об'ємом 30 мл., вартістю 832 грн. 50 коп. без урахування НДС. Після чого пройшовши касову зону, не розрахувавшись за вищевказаний товар, намагалась покинути приміщення магазину, однак не довела злочин до кінця, з причин, які не залежали від її волі, оскільки була затримана працівниками магазину.

Своїми умисними діями завдала ТОВ «РУШ» матеріальний збиток на загальну суму 832 грн. 50 коп., без урахування НДС.

Таким чином, умисні дії кваліфікуються за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України, а саме: закінчений замах на таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинене повторно.

Крім того, 07.07.20 приблизно о 15:30, , знаходячись в приміщенні магазину "ЕВА-121", що розташований за адресою: м. Запоріжжя, пр. , буд. , діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала жіночу туалетну воду "Версаче Крістал Брайт", об'ємом 30 мл., в кількості 1 шт., вартістю 1519 грн. 20 коп. без урахування НДС, поклавши вищевказаний парфум до своєї сумки. Після чого пройшовши касову зону магазину не розрахувавшись, покинула приміщення магазину, розпорядившись викраденим майном на власний розсуд.

Своїми умисними діями завдала ТОВ «РУШ» матеріальний збиток на загальну суму 1519 грн. 20 коп., без урахування НДС.

Таким чином, умисні дії кваліфікуються за ч. 2 ст. 185 КК України, а саме: таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинене повторно.

Не зупиняючись на скоєному, 10.07.20 [redacted], приблизно о 10:30, у магазині "ЕВА-105", розташованого за адресою: м. Запоріжжя, вул. [redacted], буд. [redacted], [redacted] р.н., шляхом вільного доступу, діючи умисно, повторно, з корисливих мотивів, таємно викрала з полиці магазину парфумовану жіночу воду "Lanvin Eclat Deprege", об'ємом 50 мл., вартістю 1439, 20 грн без урахування НДС. Після чого пройшовши касову зону, не розрахувавшись за вищевказаний товар, намагалась покинути приміщення магазину, однак не довела злочин до кінця, з причин, які не залежали від її волі, оскільки була затримана працівниками магазину.

Своїми умисними діями [redacted] завдала ТОВ «РУШ» матеріальний збиток на загальну суму 1439 грн. 20 коп., без урахування НДС.

Умисні дії [redacted] кваліфікуються за ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 185 КК України, а саме: закінчений замах на таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинене повторно.

Обставиною, що пом'якшує покарання [redacted], відповідно до ст. 66 КК України є щире каяття.

Обставин, що обтяжують покарання [redacted], відповідно до ст. 67 КК України не встановлено.

Потерпілим від кримінальних правопорушень є:

- Товариство з обмеженою відповідальністю «РУШ», ЄРДПОУ [redacted], юридична та фактична адреса: м. Дніпро, вул. [redacted] буд. [redacted].

Представником ТОВ «РУШ» є:

[redacted] р.н., українець, громадянин України, адреса реєстрації та проживання: м. Нікополь, вул. [redacted] (представник ТОВ «РУШ» згідно довіреності № [redacted])

Потерпілій стороні ТОВ «РУШ» кримінальним правопорушенням спричинено матеріальну шкоду на загальну суму 3791 гривень 20 копійок, яка в ході досудового розслідування була відшкодована в повному обсязі.

Витрати на проведення судових експертиз по кримінальному провадженню відсутні.

Досудове розслідування у кримінальному провадженні здійснювала група слідчих відділу поліції № [redacted] Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області у складі:

- слідчого СВ віллілу поліції № [redacted] ЗРУП ГУНП в Запорізькій області лейтенанта поліції [redacted];
- слідчого відділу поліції № [redacted] Запорізького РУП ГУНП в Запорізькій області лейтенанта поліції [redacted];
- слідчого СВ відділу поліції № [redacted] ЗРУП ГУНП в Запорізькій області лейтенанта поліції [redacted];

- слідчого СВ відділу поліції № ЗРУП ГУНП в Запорізькій області старшого лейтенанта поліції [REDACTED];
- слідчого СВ відділу поліції № ЗРУП ГУНП в Запорізькій області старшого лейтенанта поліції [REDACTED]

Старшим слідчої групи призначено слідчого відділу поліції № Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, лейтенанта поліції [REDACTED].

Процесуальне керівництво під час проведення досудового розслідування здійснювалось групою прокурорів у складі:

- прокурора [REDACTED] окружної прокуратури м. Запоріжжя [REDACTED];
- прокурора [REDACTED] окружної прокуратури м. Запоріжжя [REDACTED];
- прокурора [REDACTED] окружної прокуратури м. Запоріжжя [REDACTED].

Старшим групи прокурорів призначено прокурора [REDACTED] окружної прокуратури м. Запоріжжя [REDACTED].

Обвинувальний акт складено «15» липня 20[REDACTED] року у слідчому відділенні відділу поліції № [REDACTED] Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області за адресою: м. Запоріжжя вул. [REDACTED].

Обвинувальний акт затверджено «15» липня 20[REDACTED] року у [REDACTED] окружній прокуратурі м. Запоріжжя, за адресою: м. Запоріжжя, [REDACTED].

Додатки:

1. Реєстр матеріалів досудового розслідування на 8 арк.
2. Розписка обвинуваченої про отримання копії обвинувального акту, реєстру матеріалів досудового розслідування на 1 арк.
3. Розписка захисника обвинуваченої про отримання копії обвинувального акту, реєстру матеріалів досудового розслідування на 1 арк.

**Слідчий СВ відділу поліції № [REDACTED]
районного управління поліції
Головного управління Національної поліції
в Запорізькій області
лейтенант поліції [REDACTED]**

**Прокурор який здійснює процесуальне
керівництво у кримінальному провадженні –
прокурор [REDACTED]
окружної прокуратури
м. Запоріжжя [REDACTED]**

Закінчення досудового розслідування є відповідальним етапом, на якому формується остаточна позиція сторони обвинувачення. Від якості складених

процесуальних документів залежить подальший розгляд справи в суді, а також можливість досягнення справедливого рішення.

Таким чином, процесуальні документи, що оформлюють завершення досудового розслідування, мають вирішальне значення для всієї кримінальної справи. Вони узагальнюють результати розслідування, визначають подальший рух провадження та забезпечують реалізацію прав усіх учасників процесу.